

Obsah

Část první: VYMEZENÍ PRÁVA	1
A. Vymezení pojmů	1
1. Právo	1
1.1. Norma	3
1.2. Právní normy	4
2. Právo a morálka	4
3. Prevence v právu	10
4. Donucení v právu	14
5. Právo a náboženství	15
6. Právní vědomí	16
7. Právo a politika, právní sociologie	18
8. Právo „de lege ferenda“ a „de lege lata“	19
Část druhá: PODSTATA PRÁVA	19
A. Geneze práva	20
B. Historické počátky státu a práva	23
1. Funkce státu a práva a formy státu	24
2. Vývoj názorů o účelu státu	27
3. Chammurabiho zákoník	33
4. Židovské právo ve starém zákoně	34
5. Římské právo	36
6. Vliv římského práva na vývoj evropského práva	40
C. Přehled teorií myšlení o právu	42
1. Obecný přehled	42
2. Přehled právních teorií	43
3. Teorie přirozenoprávní	44
3.1. Antické neboli klasické přirozené právo	45
3.2. Křesťanské přirozené právo	46
3.3. Nekatolické přirozené právo	48
3.4. Rozumové právo 17. a 18. století	48
4. Přirozené právo a demokracie	56
5. Německý kritický právní racionalismus	57
6. Německá historická škola	60
7. Moderní kodifikace	61
8. Právní pozitivismus a následné směry	63
9. Normativní teorie	64
10. Totalitní ideologie	64
10.1. Německá fašistická ideologie	64

10.2. Komunistická ideologie	65
11. Po pádu komunistické ideologie	66
Část třetí: PRÁVNÍ KOMPARACE	67
A. Prameny práva	68
1. Formy pramenů práva	68
1.1. Právo psané	68
1.2. Právo nepsané	69
B. Velké právní systémy	72
1. Kontinentální právní systém	72
2. Angloamerický právní systém	73
2.1. Anglické právo	73
2.2. Právo USA	75
3. Islámský právní systém	76
3.1. Charakter islámského práva	76
3.2. Rozlišení a prameny islámského práva	76
3.3. Sekularizace práva islámských zemí	77
4. Některé další právní systémy	78
4.1. Práva africká	78
4.2. Indie a Indonésie	78
C. Akulturace práva	79
D. Setkání více právních kultur v jednom státě	79
1. Smíšené právní řády	79
1.1. Japonsko	79
1.2. Izrael	79
2. Právní enklávy	80
E. Právo Evropské unie	80
F. Lidská práva	81
1. Pojem	81
2. Listina základních práv a svobod	85
3. Spravedlnost, rovnost a právo	90
4. Právní postavení	95
Část čtvrtá: PRÁVNÍ VZTAHY	96
A. Struktura právního vztahu	96
B. Vznik, změna a zánik právních vztahů	96
1. Právní skutečnosti	96
2. Subjekty právního vztahu	97
2.1. Druhy právní způsobilosti	98
3. Obsah právního vztahu	98
4. Objekty právních vztahů	99
Část pátá: SYSTÉM PRÁVA	99
A. Mezinárodní právo veřejné	100

B. Vnitrostátní právo	100
1. Právní řád	101
2. Zdroje poznatků o právu	102
A. Ústavní právo	107
1. Právní pojetí Ústavy	107
1.1. Historický přehled vývoje ústavního práva	107
1.2. Význam ústavy	109
2. Ústava jako společenský konsens	112
2.1. Obsah společenského konsensu	112
2.2. Význam ústavy pro úroveň právního vědomí	112
2.3. Výchova k ústavnímu vlastenectví	113
3. Česká ústava	114
3.1. Ústavní podklad	114
3.2. Rozbor České ústavy	118
3.3. Hlava třetí: Moc výkonná	129
3.4. Hlava čtvrtá: Moc soudní	135
3.5. Hlava pátá: Nejvyšší kontrolní úřad	139
3.6. Hlava šestá: Česká národní banka	139
3.7. Hlava sedmá: Územní samospráva (obecně)	139
3.8. Hlava osmá: Přechodná a závěrečná ustanovení	143
3.9. Státní hranice České republiky	144
B. Trestní právo	145
1. Pojem a vývoj trestu	145
2. Vymezení trestných činů a přestupků	148
2.1. Znaky skutkové podstaty trestného činu	149
3. Objekt trestného činu	149
4. Objektivní stránka trestného činu	153
5. Pachatel trestného činu	153
6. Subjektivní stránka trestného činu	154
6.1. Vina a omyl, pohnutka	155
7. Nebezpečnost činu pro společnost	156
7.1. Důvody vylučující protiprávnost	156
8. Pachatel, spolupachatel, účastník a organizátor	158
9. Vývojová stádia úmyslného trestného činu	159
10. Zánik trestnosti	160
11. Státní trestání	160
11.1. Absolutní a relativní teorie	160
11.2. Společenské kořeny trestní deviace	161
11.3. Vývoj kriminality	162
11.4. Systém trestů	164
12. Soudy a soudnictví	167
13. Notáři, advokáti, veřejný ochránce práv	180
C. Pracovní právo	182
1. Pojem pracovního práva	182

2. Zaměstnání	182
3. Pracovní poměr	183
3.1. Účastníci pracovního poměru a jejich způsobilost	183
3.2. Zaměstnávání manželů a osob blízkých	185
3.3. Pracovní smlouva	185
3.4. Zkušební doba	186
3.5. Pracovní poměr na dobu určitou	186
3.6. Vedlejší pracovní poměr	187
3.7. Pracovní doba	187
3.8. Dovolena na zotavenou	188
3.9. Spravedlivá odměna za práci	190
3.10. Zvláštní pracovní podmínky žen a mladistvých	193
3.11. Odpovědnost za škodu	195
3.12. Skončení pracovního poměru	197
4. Pracovněprávní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr	201
5. Pomoc zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele	201
6. Odborové sdružování, právo na stávku, kolektivní smlouvy	202
D. Právo sociálního zabezpečení	204
E. Rodinné právo	205
1. Pojem	205
2. Manželství	205
2.1. Rozvod	206
3. Práva rodičů a dětí	208
3.1. Výchovná opatření	209
3.2. Pěstounská péče	210
3.3. Ochrana dětí při rozvodu rodičů	211
3.4. Vyživovací povinnost	211
F. Občanské právo hmotné	215
1. Pojem	215
2. Charakteristika a prvky občanskoprávních vztahů	216
2.1. Charakteristika, obsah a předmět občanskoprávních vztahů	216
2.2. Účastníci občanskoprávních vztahů a jejich způsobilost	217
3. Vlastnické právo	218
3.1. Vlastnictví	218
3.2. Podílové spoluvlastnictví	219
3.3. Společné jmění manželů	219
3.4. Sousedská práva	221
3.5. Vylvlastnění	221
4. Rozdíl mezi věcným právem a závazkovým právem	222
5. Občanskoprávní smlouvy	222
6. Darování a vrácení daru	225
7. Nabývání dědictví	226
7.1. Dědění ze zákona	226
7.2. Závěť	227
7.3. Vydědění	228
8. Ochrana spotřebitele a odpovědnost za vady	229
9. Nesezdané soužití (druh a družka)	230
G. Občanské právo procesní	231

1. Pojem	231
2. Žaloba	232
3. Příslušnost soudu	234
4. Komunikace se soudem	234
5. Rozsudek	235
6. Doručování	236
7. Odvolání	237
8. Platební rozkaz, směnečný a šekový platební rozkaz	238
H. Obchodní právo	239
1. Pojem	239
2. Obchodněprávní smlouvy	239
2.1. Relativní a absolutní obchody	240
2.2. Vztah obchodního a občanského zákoníku	241
3. Konkurs a vyrovnání	242
4. Živnosti	243
I. Finanční právo	243
1. Pojem	243
2. Daně a poplatky	244
3. Struktura daně	244
J. Správní právo	245
1. Pojem	245
2. Správněprávní vztahy	245
3. Veřejná správa	246
4. Státní správa	246
5. Samospráva	247
6. Veřejnoprávní korporace	247
7. Charakteristika veřejné správy	248
7.1. Rysy veřejné správy	248
7.2. Podzákonost	248
7.3. Výkonná činnost	248
7.4. Nařizující činnost	248
7.5. Organizátorská činnost	249
8. Formy činnosti veřejné správy	249
9. Státní správa	250
9.1. Pojem státní správy	250
9.2. Orgány státní správy	250
9.3. Ústřední a místní orgány státní správy	251
9.4. Správněprávní vztahy	251
10. Obce a vyšší územní samosprávné celky	252
10.1. Obec	252
11. Správní řízení	254
12. Subjekty správního řízení	254

13. Účastníci správního řízení	255
14. Stadia a fáze správního řízení	255
14.1. Zahájení řízení	257
14.2. Průběh řízení	257
14.3. Vydání rozhodnutí	258
K. Právo životního prostředí	259
1. Pojem	259
2. Systém práva životního prostředí	259
L. Mezinárodní právo soukromé	260
1. Pojem	260
2. Cizí prvek	261
M. Právo Evropské unie a organizace mezinárodního práva	262
1. Pojem	262
2. Evropské společenství a Evropská unie	262
3. Mezinárodní organizace	264
3.1. Charakteristika	264
3.2. Důležité organizace	265
N. Přehled vybraných právních předpisů	273